

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्स

आनन्द भूमि

THE ANANDA BHOOMI

(The Only Buddhist Magazine of Nepal)



बुद्धधर्म सम्बन्धी
नेपालको एकमात्र
मासिक पत्रिका

येँयाः पुह्री

वार्षिक रु. १५१-

प्रति रु. २१-



बुद्ध सम्बत् २५२७	-	मधुपुणिमा	विक्रम सम्बत् २०४०	-	असोज
नेपाल सम्बत् १९०३	-	यंलाथ्व	1983 A. D.	-	Sep.
वर्ष ९९	-	अंक ५	Vol 11	-	No.5

“आनन्दभूमि”को नियम

- (१) “आनन्दभूमि” आनन्दकुटी विहार गुठीद्वारा प्रकाशित हुने नेपालका एकमात्र बुद्धधर्म सम्बन्धी मासिक पत्रिका हो । यो प्रत्येक पूर्णिमाको दिनमा निस्कनेछ । यसको आजीवन ग्राहक-शुल्क रु. १५०।- र वार्षिक-शुल्क रु. १५।- मात्र छ । जुनसुकै महीनामा पनि ग्राहक बन्न सकिन्छ । वार्षिक - ग्राहकलाई पूरा १२ वटा अङ्क प्राप्त हुनेछ । एक प्रतिको रु. २।-
- (२) यसमा बुद्धधर्मसँग सम्बन्धित विषय छापिनेछ ।
- (३) लेखकद्वारा प्रकट भएका कुनै पनि विचारमा लेखको उत्तरदायित्व लेखक नै हुनेछ सम्पादक मण्डल हुनेछैन ।
- (४) लेखकले नेपाली, नेपालभाषा र अंग्रेजीमध्ये कुनै पनि भाषामा लेख पठाउन सक्नुहुन्छ र पठाइएका लेख फिर्ता पठाउने व्यवस्था गर्न नसकिने भएकोले लेखको प्रतिलिपि आफूसँग राखी पठाउन अनुरोध छ ।
- (५) लेख पठाउँदा पूरा साइजको कागजमा एकपट्टि मात्र लेखेर पठाउनुपर्नेछ ।
- (६) ग्राहक शुल्क, विज्ञापन तथा प्रबन्ध सम्बन्धी पत्र व्यवस्थापकको नाउँमा पठाउनुहोला । पत्र व्यवहार गर्दा आफ्नो ग्राहक संख्या तथा नाम, ठेगाना राम्ररी लेखिएको हुनु जरुरी छ । ठेगाना हेरफेर हुने भएमा एक महीना अगावै व्यवस्थापकलाई सूचना दिनुहोला । पत्रिका समयमा नपुगे सूचना दिने गर्नुहोला ।
- (७) कुनै पनि लेख प्रकाश गर्ने वा नगर्ने अधिकार सम्पादकमै रहने छ ।

आनन्दभूमि कार्यालय, आनन्दकुटी, स्वयम्भू, काठमाडौं ।

विषय सूची

१. बुद्ध वचन	१	१०. बुद्धया वातावरण अनूकूल धर्मदेशना	११
२. स्रोतापन्न भनेको के हो ?	२	११. काशीस्वयम्भू चैत्यया स्थापना	१३
३. निर्वाण	३	१२. छिं स्यूला थे ?	१७
४. बुद्धधर्मको देन	५	१३. Linh-son Pagoda	१८
५. बुद्ध तिम्री आऊ	७	१४. Lord Buddha will help	१९
६. पालि-नेपाली-कब्दकोप	८	१५. भाव पूजा	१९
७. सम्पादकलाई चिठी	९	१६. सम्पादकीय	२०
८. नेपालका तारा	१०	१७. बौद्ध गतिविधि	२१
९. वो मेरो देश	१०		

आनन्द भूमि

प्रधान सम्पादक
भिक्षु कुमार काश्यप

सम्पादक
सुवर्ण शाक्य
प्रकाश वज्राचार्य

व्यवस्थापक
भिक्षु महानाम

प्रकाशक
आनन्दकुटी विहार गुठी
स्वयम्भू, काठमाडौं
फोन न. १४४२०

महावग्ग- विनयपिटकबाटः-

“चरथ भिक्खवे चारिकं बहुजन हिताय
बहुजन सुखाय लोकानुकम्पाय अत्थाय
हिताय सुखाय देवमनुस्सानं । देसेथ भिक्खवे
धम्मं आदिकल्याणं मज्जेकल्याणं परियोसान
कल्याणं सात्थं सव्यञ्जनं केवलं परिपुण्णं
परिसुद्धं ब्रह्मचरियं पकासेथ ।”



भिक्षुहरू ! बहुजन हितको लागि, बहुजन सुखको लागि,
विश्वमाथि दयाको लागि, शैव र मनुष्यहरूको हित, सुख
र कामको लागि संचार गर । भिक्षुहरू ! आरम्भ, मध्य
र अन्त्य समयसम्म कल्याण हुने धर्मको अर्थ र भाव सहित
उपदेश दिएर सम्पूर्ण परिशुद्धि ब्रह्मचर्य (धर्म) को प्रकाश
गर ।



आफ्नो सुखको लागि सुखकामी प्राणीलाई जसले दण्डद्वारा हिंसा पीडा दिन्छ,
त्यसले परलोकमा सुख पाउँदैन ।



- आचार्यं भिक्षु अमृतानन्दद्वारा संपादित
बुद्धकालीन श्रावकचरितबाट

स्रोतापन्न भनेको के हो ?

आयुष्मान् सारिपुत्र जहाँ भगवान् हुनुहुन्थ्यो त्यहाँ जानुभयो' । त्यहाँ पुग्नुभएपछि भगवान् लाई अभिवादन गरी एक छेउमा बस्नुभयो । एक छेउमा बस्नुभएका आयुष्मान् सारिपुत्रसँग भगवान् ले यस्तो भन्नुभयो—“सारिपुत्र ! 'स्रोतापत्ति अङ्ग स्रोतापत्ति अङ्ग' भनी यहाँ भन्नुछन्, सारिपुत्र ! कुनचाहिँ स्रोतापत्ति अङ्ग हो ?”

- “भन्ते ! [१] सत्पुरुषसंगत गर्नु स्रोतापत्ति अङ्ग हो
[२] सद्धर्मं श्रवणं गर्नु स्रोतापत्ति अङ्ग हो
[३] ज्ञानपूर्वक मनन गर्नु स्रोतापत्ति अङ्ग हो
[४] धर्मानुसार धर्म प्रतिपत्ति गर्नु स्रोतापत्ति अङ्ग हो ।”

“साधु सारिपुत्र साधु !! ।
“सारिपुत्र ! 'स्रोत स्रोत' भनी भन्नुछन्;
सारिपुत्र ! 'स्रोत' भनेको के हो त ?”

“भन्ते ! यही आर्यअष्टाङ्गिक मार्ग 'स्रोत' हो । जस्तै—सम्यक्-दृष्टि, सम्यक्संस्कल्प, सम्पक्वाचा, सम्यक्कर्म, सम्यक्जीविका, सम्यक्व्यायाम, सम्यक्स्मृति तथा सम्यक्समाधि ।”

“साधु सारिपुत्र साधु !!; सारिपुत्र ! यही आर्यअष्टाङ्गिकमार्ग 'स्रोत' हो ... । सारिपुत्र ! स्रोतापन्न भनेको के हो त ?”

“भन्ते ! जो यस आर्यअष्टाङ्गिकमार्गले सुसम्पन्न हुन्छ । यही स्रोतापन्न हो—जो त्यो आयुष्मान् यस्तो नामको र यस्तो गोत्रको छ ।”

“साधु सारिपुत्र साधु !!; सारिपुत्र ! जो यस आर्यअष्टाङ्गिकमार्गले सुसम्पन्न हुन्छ यही स्रोतापन्न हो ... जो त्यो आयुष्मान् यस्तो नाम र यस्तो गोत्रको छ ।”



१. सं वि IV. पृ २६५: दुतियसारिपुत्तमुत्तं, स्रोतापत्तिसंयुत्तं; अ. क. III पृ. २१५

“यदि एकजना कुष्ठ महारोगीले आगोको अगाडि बसी कीराहरूले गर्दा भएको घन्त्रणा शांत गर्न खोजेमा उसलाई अलिकति पनि उदार हुँदैन, त्यस्तै बलेशको तृष्णा पनि हो भनी थाहा पाउनुपर्छ ।”

- आचार्य नागार्जुन

निर्वाण

सम्पादक तथा अनुवादक

— भिक्षु सुदर्शन

निर्वाण भाध्यात्मिक अनुभूतिको पूर्ण एवं शान्त अवस्था हो। भगवान् बुद्धले निर्वाणको उपदेश दिनुभएको छ, साथै यसै जीवनमा निवृत्त भएर पनि बस्नुभएको छ। यही एक 'दिठ्ठधम्म' हो, यही एक वास्तविकता हो।

निर्वाण अहंभावको विसर्जित व्यक्तिको महासुख हो। यस फलमा प्रतिष्ठित भिक्षुलाई भगवान् बुद्ध भन्नुहुन्छ, "तिमी सबैतिरबाट मुक्त भएका छौ।" त्यस्तै एक अर्को मुक्त पुरुषलाई देखेर भगवान् बुद्ध भन्नुहुन्छ, 'निर्दोष, शुद्ध, श्वेत आसनको रथ आइरहेको छ। यस निष्पापलाई हेर जसको स्रोत बन्द भइसकेको हुन्छ, त्यो बन्धनबाट पनि मुक्त भएको हुन्छ।"

निर्वाण दुःख विमुक्ति हो। यो निश्चिततम अर्थ-मा परम सुख हो। यो अमृत रस हो। निर्विषय मनले यसको स्वाद लिन्छ। यसै रसको पान गरेर भद्रिय स्थविर रुद्धमुनि एकान्तमा बसेर मनिरहनुहुन्छ, "अहो सुख, अहो सुख।"

यो रसपान यति तृप्तिप्रद हुन्छ, रसास्वादनको तत्क्षण पछि नै मानिसको हृत्-तंतु शंक्रुत भएर उदात्त निसृत हुन्छ। 'जति समुदयधर्म छन्, ती निरोध धर्म हुन्छन्' भन्ने बुद्ध-वचन पछि आयुष्मान् कौण्डिञ्जा भन्नुहुन्छ, 'मैले बुझे, मैले बुझे।'

यो शीतलता, यो रसानुभूति सबैको लागि एक प्रकारको हुन्छ। भगवान् बुद्धले भन्नुभएको छ, "जसरी महासमुद्रको एक रस हुन्छ, नुनिलो रस। त्यस्तै बुद्धद्वारा उपदिष्ट धम्म विनयको एउटै रस हुन्छ, 'विमुक्ति रस।' विमुक्तिको अर्थ हो चित्तको विमुक्ति, परिमाण रहित चित्तको विमुक्ति।

अगुभ—साधक भिक्षुले जब आफ्नो चित्त राग-प्रहीण भएको अनुभाव गर्‍यो, त्यसले गर्‍यो, "मेरो चित्त विमुक्त भएको छ। मैले जीवनको अन्तिम लक्ष्य पाएर निर्वाण रसको पान गरेको छु।"

यस कारण "विमुक्ति र निर्वाण" एउटै हो। भगवान् बुद्ध स्वयं भन्नुहुन्छ, "राग विमुक्तिको अर्थ हो, निर्वाण।"

भगवान् बुद्धको यस उपदेशको चरितार्थ भिक्षुणी पटाचाराको अनुभूति हो। तिनी भन्छिन्, 'मेरो सामुझे बलिरहेको बत्ती निभ्यो। साथसाथै मेरो चित्त पनि विमोक्ष भयो।

मृत्युमाथि विजय निर्वाण हो। निर्वाण अमृतपद हो। भगवान् बुद्ध बुद्धत्व-प्राप्तिको सूचना दिनुहुँदा सर्व प्रथम भन्नुहुन्छ, 'मैले अमृत पाएको छु।' भगवान् बुद्धका अग्रधावक सारिपुत्रले पनि सर्वप्रथम बुद्धको

‘हेतुधर्म’ शिक्षा अस्सजित्वाट पाइसकेपछि यसको सूचना आफ्नो मित्र महानौद्गत्यापनलाई विदा भन्नुभएको छ, “मैले अमृत पाएको छु।” भगवान् बुद्ध भन्नुहुन्छ, “मिभ्रगण, ध्यान वेऊ। म तिमीहरूलाई उपदेश दिन्छु। म अमृतको हुन्छुमी बजाउँछु।

अमृत के हो ?

बुद्धशासनको परिभाषामा राग, द्वेष र मोहको जुन क्षय छ, त्यही अमृत हो। राग, द्वेष र मोह—यी तीनै अकुशलको जड हो। राग, द्वेष र मोहबाट विद्ध गरेको चित्त कहिल्यै सुखी हुँदैन। यसकारण यस राग, द्वेष र मोहबाट विमुक्ति पाउनु नै अमृत हो, निर्वाण हो। सारिपुत्र महाएष्यविर आफ्नो एक मित्रलाई भन्नु-हुन्छ, “आवुसो यो जुन रागको क्षय, द्वेषको क्षय र मोहका क्षय छन्, यही निर्वाण हो।” यो निर्वाणको एक राम्रो परिभाषा हो, किनभने यसमा जीवनसँग निर्वाणको सर्वोत्तम संयोग र समीकरण छ।

राग, द्वेष र मोहको क्षय तृष्णाको क्षय हो। तृष्णाक्षयबाट भव अवहद हुन्छ। भगवान् बुद्ध भन्नु-हुन्छ, “भवको अवहद नै निर्वाण हो।”

निर्वाण अमृत शान्ति र अच्युत पद हो। मुक्त भिभ्रु भन्नुहुन्छ, “मैले उत्तम अच्युत पदमा प्रवेश गरिसकेकोछु।” सकुला भिक्षुणी भन्नुहुन्छ “मैले निर्मल धर्म निर्वाण देखिसकेकोछु, जुन अच्युत पद हो।” अर्को भिक्षुणी सुमेधा भन्नुहुन्छ, यो अजर छ, अमर छ। जरा र मरणबाट विमुक्ति छ। यो शोक रहित छ। यहाँ कुनै विरोध छैन। यहाँ कुनै बन्धन छैन। यहाँ स्थलन छैन। यहाँ भय छैन। यहाँ ज्ञाप छैन। धेरैले यस अमृत अच्युतलाई पाएको छ, आज पनि त्यो पाउन सकिन्छ। मैले पाइसकेको छु जसले सम्यक् ध्यान गर्दछ, उसले यो अच्युत पद पाउनेछ।”

यो अकिंचन, अनादान र भवसागरकार मुक्त सर्वथा सुरक्षित शान्त सर्वोत्तम द्वीप हो। कल्प मानवलाई भगवान् बुद्ध भन्नुहुन्छ, “आफ्नो द्वीप आफैँ होऊ, आफ्नो शरण आफैँ जाऊ।”

आफैँ शील, समाधि र प्रज्ञाको भावना गर, मनन गर त्यसमा रमाऊ। तृष्णाक्षयी भई, अमृत पाऊ, अच्युत होऊ, निर्वाणलाभी होऊ।

५

“भावश्यकता केवल यस कुराको छ कि हामी अहंका लागि त्यतिकै सच्चा होऔं जति हामी आफ्नो लागि छौं, ताकि मित्रताको लागि योग्य हुन सकौं।

—थोरो

बुद्धधर्मको देन

-डा० आचार्य भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर

बुद्धधर्म भन्ने बस्तिके बुद्धिवादी मानबधर्म हो भन्ने कुरा सर्वप्रथम अबगत हुन्छ । किनभने बुद्ध भनेको बुद्धि-प्रधानता हुने व्यक्ति हुन् ।

ऐतिहासिकरूपले यी महापुरुष हाम्रो नेपालको हाल लुम्बिनी^१ अञ्चलको लुम्बिनी उद्यानमा २७ शय वर्ष अघि एक शालवृक्ष मुनिजन्मनुभएको थियो । वहाँको बाबुको नाम शुद्धोधन र आमाको नाम महामाया थियो ।

विश्वमानवको कल्याण गर्नको निमित्त वहाँले पछि गृहत्याग गरी साधुभेष लिनुभएको थियो । वहाँले गृहत्याग गर्नुभएको छान नपाएर अथवा घरमा केही नभएकोले होइन । वहाँ सिद्धार्थ भन्ने राजकुमार हुनुहुन्थ्यो । वहाँको राजदरबारमा नपुग केही थिएन । तर वहाँसंसारका प्राणी-हरूलाई साँच्चैँ सुखशान्ति दिन चाहनुहुन्थ्यो । घरगृहस्थमा बसी साँच्चैँ सुखशान्ति पाउन नसक्ने मात्र होइन अरुलाई सुखशान्ति पनि दिलाउन नसक्ने कुरालाई मनन गरी एक मात्र विश्वशान्तिको बाटो पहिल्याउन वहाँले गृह त्यागनुभएको हो ।

यही उद्देश्य अनुरूप वहाँले त्यसताका जम्बुद्वीपका ठूट्ट-ठूला ऋषिमुनि भाविको सत्संगत गर्नुभयो । यी ऋषिमुनिहरूको सत्संगतबाट आफूले चिनाए बभोजिम साँच्चैँको शान्तिको मार्ग नपाएको हुँदा वहाँले हाल बुद्ध-गयाको भासपासको उखेल भन्ने जङ्गलमा ६ वर्षसम्म

त्यसताकाका जनविश्वास अनुसार भनेक प्रकारले तपस्या गर्नुभयो । तपनि चाहिने मात्रामा शान्ति नपाएपछि त्यसताकाका ब्राह्मणहरूको यज्ञहोमद्वारा मोक्ष पाइन्छ भन्ने र जतिसक्थो उज्रि यो शरीरलाई कष्टपीडा दिँदा मोक्ष पाइन्छ भन्ने साधुमहात्माहरूको विश्वासलाई पनि त्यागी आपनै बुद्धि र स्वतन्त्र चिन्तनको मार्ग अपनाउनुभई वहाँले बुद्धगयाको एक पीपलको रूखमुनि बुद्धत्व प्राप्त-गर्नु भएको हो ।

त्यसबखत वहाँले यस्तो सोच्नुभयो—

“भाजकाल केही ब्राह्मणहरू मुक्तिको लागि वृक्ष-देवताको शरण, चौताराको शरण, अग्निहोत्रको शरण, देवीदेवताको शरण र हिसापूण यज्ञहोम आदि गर्छन् । केही साधुसन्तहरू सकेसम्म यो शरीरलाई कष्ट पीडा दिन चाहन्छन् । के त यही साँच्चैँ मुक्तिको मार्ग हो त ? जहाँसम्म मनभित्रको कलुषितभाव निर्मूल आकारले परिशुद्ध हुन सक्तैन तबसम्म मुक्ति हुन सक्तैन । यो संसारमा बस्ने त्यागी-भोगी सबै दुःखका चक्रमा पल्लि-रहेका छन् । के यो दुःख बिना कारणले भएको हो ? अवश्य पनि होइन । कुनै कारण अवश्य पनि हुनुपर्छ । त्यसोभए यसको कारण ईश्वर वा ब्रम्हाको सृष्टि हो त ?

त्यसोम ए त्यस्ता ईश्वर र अम्हा मलाई चाहिन्छ । होइन, अवश्य पनि कुनै कारण होला” ।

यसरी गहिरिएर सोच विचार गर्दा, खोजी गर्दा वहाँले दुःखको कारण जन्म, तृष्णा र आशा हो भन्ने कुरा थाहा पाउनुभयो र यो एक धृषसत्य हो भन्ने कुरा पनि एकीन गर्नुभयो । त्यतिजेलसम्म वहाँले यस्ता कुरा कसैबाट अघि सुन्नुभएको थिएन । न त कतै पढ्नुभएको थियो । त्यपछि अगाडि वहाँले अझ गहिरिएर चिन्तन गर्नुभयो । यदि यो दुःखको कारण हो भने त्यसबाट कसरी मुक्त हुने त ? यसरी सोचिरहनु भएका वहाँमा आफ्नै आफ्नो ज्ञान प्राप्त भयो कि त्यही जन्म, तृष्णा र आशालाई कुनै अवशेष नराखी निरुद्ध गर्न सकेमा फेरि दुःख उत्पन्न हुनसक्नेछैन । यही नै मुक्ति हो । यही परम शान्ति हो । यही निर्वाण हो । त्यसोम ए यसको बाटो के हो त यसरी गहिरिएर सोच्दा वहाँले आर्यअष्टांगिकमार्ग भन्ने ज्ञान भेट्नुभयो । अनि त्यसको अनुसरण गरी वहाँले आफ्नो मनमित्रको आशा र तृष्णालाई जडो उखेली निर्मूल पार्नुभयो । निःक्लेशी हुनुभयो । शुद्ध हुनुभयो । मुक्त हुनुभयो । निर्वाण साक्षात्कार गर्नुभयो । अनि वहाँलाई थाहा भयो कि अब उप्रान्त मेरो जन्म क्षीण भयो । जन्म नभएपछि मरण पनि छैन । जन्म मरणबाट पार भएँ ।

यही ज्ञानलाई बुद्धिवादी मानवहरूले मानवधर्म भन्दछन् । यदि यो धर्म नभएको भए विश्वका मानवहरू भवचक्रबाट मुक्त भई परमशान्ति पाउन सक्दैन होलान् ।

आज हामी बौद्ध अबोध सबै जन्म मरणको चक्का मा पिल्सिएका छौं । आशा र तृष्णाको कारणले गर्दा दुःखी भएका छौं । दुःखको मूल कारण आशा र तृष्णा नै रहेछ भन्ने कुरालाई सम्झन नसकी मुक्तिको लागि अनेक बाहिरिक तथा अन्धबिश्वासलाई यज्ञ होम सहित देवीदेवाताको बलिपूजा, देवभाचना आदि गरिरहेका छौं । आशा र तृष्णा घट्ने बाटोमा नलागी झन् बरु आशा र

तृष्णा बढ्ने काम गर्दछौं ।

नेपालमा बौद्धहरू न केवल काठमाडौं उपत्यका भित्र मात्र छन्, परन्तु अधिराज्यभर नै छरिएका छन् । विशेष गरी उत्तरी पहाडी खण्डका सारा तामांग शेर्पा, गुरुंग, लाप्चे, भोटे, मनांगे, थकाली, लामा आदिहरू बुद्धमार्गी हुन्, भने काठमाडौं उपत्यका भित्रका सारा शाक्य, वज्राचार्य, तुलाधर, मानधर र महजंनहरू बुद्धमार्गी हुन् । तर बाटोघाटोको कठिमाइको कारणले गर्दा हामी बौद्धहरू आपसमा भेटघाट हुन सकेका छैनौं । यसो हुनाले हामीले आपसमा एक अर्कालाई चिन्न पनि सकेनौं । बुद्धधर्म सम्बन्धी सही मार्ग देखाउने गुरुजन्हरूको कमी हुनाको कारणले गर्दा र हामीले आफ्नो ऐतिहासिक वंशको कुरा नजान्नाको कारणले गर्दा कसैले आफूलाई शंभ ठाने भने कसैले आफूलाई ब्रह्मण्य ठान्छथाले । तर आफ्नो वंशजको सही धर्म केही भन्ने कुरा चाहिँ कसैले खोजी गर्ने वास्ता राखेनन् । अतः यो बीसौंशदिको वैज्ञानिक युगमा सबै बौद्धहरू बाजुभाइ विवीबहिनीहरू एकजुट भई आफ्नो धर्म पहिचान्न र खोजी गर्ने सुधार ल्याउने गर्नु वाञ्छनीय छ ।

विश्वका एशियामा मात्र होइन पश्चिम यूरोप लगायत अमेरिकामा समेत दिनपर दिन बुद्धधर्मको प्रचार बढ्दै गइरहेको बेलामा स्वयं भगवान् गौतम बुद्ध जन्मिनु भएको पवित्रभूमि नेपालका बौद्धहरू सुतिरहनु उचित छैन ।

यदि इतिहासको पानामा पल्टाउने हो भने बुद्धधर्मले धर्मको कारणमा कहिल्यै रक्तपात गरेको छैन । मत बुद्धधर्म प्रचारको निमित्त शक्ति र शस्त्रको प्रयोग गरेको छ, आफ्नो सैत्रीको प्रभावद्वारा नै विश्वका एशिया महाद्वीपमा मात्र नभई यूरोप, अमेरिका, अफ्रीका आदि देशहरूमा पनि बुद्धधर्म प्रचार भएको हो - यही नै बुद्धधर्मको महान् देन हो ।



बुद्ध तिमी आऊ

— इन्द्र नकसी 'भोंमि'

आऊ बुद्ध तिमी मेरो आँखा बानी
जहाँ पुगे पनि देख्छु तिमी नै तिमी
संसारको एक निर्बुद्धि मानव हुँ
धर्मको सार के हो बुझ्न नसक्ने
तर म निमुखा बनी बाँचिरहेको छु,
त्यसैले आऊ बुद्ध तिमी मेरो बुद्धि बनेर ।
कैयौं प्रयास पछि आएर मैले
बुद्धधर्मको आभास पाएँ
वेदनामय घाउले पोलिदिँदा
मनमा शीतलता तिमीबाट पाउँछु भनी
आएको छु एउटा उपासक बनी,
त्यसैले आऊ बुद्ध तिमी मेरो मुक्तिदाता बनेर ।
यहाँ मर्नेहरूको नाम शोक होइन
हाँसी हाँसी भोज खाने गर्छन्
भेटिएका बन्धुलाई शिष्टाचार होइन
बेफुर्सदको सूचना पो दिने गर्छन्
त्यसैले समाजको चाला देखी म
प्रतिदिन अवाक् बन्दै आएँ,
त्यसैले आऊ बुद्ध तिमी मेरो मार्ग दर्शक बनेर ।
विश्वमा एक दृष्टि दियो भने
कैयौं असहाय बाँचेको बाउँछौं
अशान्त कोलाहल शहरहरूमा
वेदना र अहंकारले व्याप्त भएर
भारकाट भएको घृणित दृश्य देख्छु,
त्यसैले आऊ बुद्ध तिमी विश्वमा शान्ति बनेर ।

पालि-नेपाली-शब्दकोष

६-(शब्द २६८-३०७, अतथ)

अड्ढ (पु०)-आधा, दुइभागमा एक भाग धान ।
 अड्ढतिय (पु०)-साढे दुई ।
 अड्ढमास-दुई हप्ता ।
 अड्ढरत्त (नं०)-आधा रात्री, मध्यम रात्री ।
 अड्ढुड्ढ (पु०)-साढेतीन ।
 अणु (पु०)-परमाणु, अति सानो चीज ।
 अणुमत्त - अति कम भएको ।
 अण्ड (न०)-फूल, अण्डकोष ।
 अण्डज-पंछि, सर्प फुलद्वारा पाइएका वस्तु ।
 अण्डूपक, (न०)-कुन्तल, सपिल केग, कपाल, पानी-
 खाने भाँडो, सर्पको चाल जस्तो, बाङ्गो, टेढो,
 बहिश्चर्म, छाला ।
 अण्डूपक-शरीरलाई आवरण, शरीरावरण ।
 अण्ण-(न०) जल, पानी ।
 अण्णव-(पु०)-समुद्र, महासागर ।
 अण्ह (पु०)-दिन, पूर्वाण्ह तथा अपराण्ह ।
 अणिम-(पु०)-ऋद्धिबलद्वारा आफ्नो रूप सानो गर्नु ।
 अणी-(नि०)-पल्टन, फौज, सैनिक ।
 अणीकट-(पु०)-राजालाई रक्षा गर्ने, सुरक्षा सैनिक ।
 शाही सैनिक ।
 अतक्कावचर-तर्कमा नपरेको, तर्कद्वारा खोज्न नसक्ने ।
 अतच्छ-(न०)-असत्य, झूठो ।

अनन्दित, अतन्दी-अलिख नमाझु ।
 अतप्पिय-इच्छा पूरा गर्न नसक्ने, तृप्त गर्न नसक्ने,
 आशा पुऱ्याउन नसक्ने, असन्तोष ।
 अतरमान-हतार नहुने, चाँडो नभै ।
 अति-(उ०)-अधिकताको अर्थ बृद्धाउने शब्द, उपसर्ग ।
 अतिक्कम-(प्र०) प्रमाणभन्दा बढी काम गर्नु ।
 अतिखिप्पं-(क्रि०वि०) अति चाँडै ।
 अतिखिण-तीखो नभएको ।
 अतिखीण-अति प्रयुक्त, रिक्त गर्नु, क्षयगर्नु ।
 अतिगच्छति-प्रमाणभन्दा बढी जानु ।
 अतिगाल्ह-कडा ।
 अतिगाल्हं-कडा गरी । अतिनजिक ।
 अतिघोर-अति डरलाग्दो, भयंकर, भयानक ।
 अतिचरति-दुराचार गर्नु ।
 अतिचरिया (स्त्री०)-दुर्व्यवहार, व्यभिचार ।
 अतिचारिनी (स्त्री०)-आफ्नो पति छोडी अरुसँग जाने ।
 अतिच्छति-नाबीजात्रु, (भिक्षा आउनुभएका भिक्षुहरू-
 लाई दिनुपर्ने चीज नभएमा अतिच्छथ भन्ने
 भनिन्छ ।)
 अतिकत्त-(न०)-अति राम्रो छत्र, छाता ।
 अतित्त-आशा पूरा नभएको ।
 अतित्थ-(न०)-कुवाटो, कुमार्ग, खतरापूर्ण वटो ।
 अतिथि-(पु०)-अतिथि, आगन्तुक ।

सम्पादकलाई चिठी

श्री ज्ञान सम्पादकस्य,

बौद्धदर्शन राहुल सांकृत्यायनबाट उद्धृत 'ईश्वरको अस्तित्व नमान्नु - अन्यथा मानिस स्वयं आफ्नो मालिक हो' वर्ष १० अंक १२ को आनन्दभूमि-को चौथो पानामा लेखिएको छ । माथिको लाइन मैले राम्ररी पढें । मलाई ज्यादै दुःख लाग्यो । म पनि एउटा ईश्वरवादीको नाताले भन्दछु । मानिस आफ्नो मालिक आफै पूर्णरूपमा हुने सबैदैन । यदि हुन सक्दो हो त मानिस एउटा विवेकशील प्राणी भएर पनि दुःखी हुने पर्ने थिएन र फेरि इच्छा अनुसारको कार्य गर्न सक्थ्यो तर नचाहेर पनि घेरै कामहरू इच्छा विपरीत हुनजाग्छ । यदि यस संसारमा ईश्वरको अस्तित्व नहुँदो हो त राजकुमार सिद्धार्थ भगवान् बुद्ध नै हुने थिएन । भनाइको अर्थ मानिस काठ हो, ईश्वर आगो, प्रत्येक काठमा बल्ने शक्ति छ, जब काठले आगोको संसर्ग प्राप्त गर्छ । काठ स्वयम् आगो हुन्छ । राजकुमार सिद्धार्थले पनि ईश्वर (बोधिज्ञान) प्राप्त गर्नुभयो, जसले गर्दा सिद्धार्थ स्वयम् ईश्वर हुनुभयो । तर पनि भगवान् बुद्ध ईश्वरको अस्तित्व प्रति मौन रहनुभयो कारण ईश्वर त्यो हो जुन एक त भन्न गाह्रो, भनिहालेमा पनि कलियुगमा बुझ्ने को ? फेरि तत्कालीन समयमा अर्था ईश्वरवादीहरूबाट ईश्वरको नासमा जुन हत्या, लूट, ठगी एवं शोषण भयो त्यो फेरि नदोहोरियोस् र फेरि वास्तविकता नबुझेर अर्था ईश्वरवादी भएपछि

मानिसमा परोभावनाले ठाउँ भोग्दछ जुन मानवको मानसिक बिकासको लागि ठूलो बाधा छ । त्यसैले नै बुद्ध मौन रहनुभएको हुनसक्छ । यदि संसारमा ईश्वरको अस्तित्व नहुँदो हो त ईश्वर भन्ने नाम नै आउने थिएन । जसले बुझेर ईश्वर नागछ तिनीहरू भास्तिक हुन् जसले ईश्वरको अस्तित्वलाई ज्ञानको कमी भएबाद नकाछ, तिनीहरू नास्तिक हुन् । तर भगवान् बुद्ध मध्यममार्गी हुनुहुन्छ कारण न वहाँले ईश्वरको अस्तित्वलाई प्रत्यक्ष रूपमा स्वीकार्नु भो न इन्कार ।

फेरि त्यसै लेखमा - "आत्मा नित्य नमान्नु; अन्यथा नित्य एक रस मानेको छण्डमा त्यसको परिशुद्धि र मुक्तिको संभावना रहँदैन" भनिएको छ यो पान मैले राम्ररी पढें । यो पनि मलाई बिल्ल बुझेन । यदि आत्मा नित्य नहुँदो हो त अर्को जुनी हुने नै थिएन किनभने मानिस मरिसकेपछि उसको पञ्चधातु शरीर पञ्चधातुमा मिल्छ र अर्को जुनी आत्माद्वारा नै हुन्छ । फेरि ध्यान गर्दा नित्य आत्माद्वारा आत्माको नै जब साक्षात्कार गरिन्छ तब मात्र मुक्ति सम्भव छ, आत्मा नित्य नहुँदो हो त मुक्ति कसलाई मिल्छ ? भगवान् बुद्धले पनि आत्माद्वारा आत्माको साक्षात्कार गरेर नै ज्ञान प्राप्त गर्नुभएको हो ।

★

महेशमान सि

१६/११ ठमेल, काठमाडौं ।

[महेशको, तपाईंले ईश्वरवादीको दृष्टिले तर्क पेश गर्नुभएको छ तर जेहोस् भगवान् बुद्धको दर्शनमध्ये सबैभन्दा प्रसुद्ध 'अनात्म' नै हो र बुद्ध अनीश्वरवादी हुन् । यस विषयमा अध्ययन गरौं र तपाईंले पनि आफ्ना बिचारहरू लेखको रूपमा प्रकाशित गर्नु वा विद्वान्हरूसँग छलफल गर्नु देस होला । आफ्नो तर्क पेश गर्नु भएकोमा धन्यवाद ।]

- सम्पादक ।

नेपालका तारा

- माधव पराजुली "दुःखी"

कक्षा-१०

यो मेरो देश

- मनुरामभक्त माथेमा

कक्षा-V "A"

थिए भगवान् बुद्ध यस संसारमा,
उनका उपदेश छन् हामी नेपालीका मनमा,
उनको बुद्धि विवेकलाई कसले जित्न सक्थ्यो र,
बुद्ध तिमी बाँचिराख भनेर कसले भन्दैनथ्यो र,
जन्मेका थियौ तिमी कपिलवस्तुमा,
पाएका थियौ तिमीले शिक्षा बोधगयामा ।
जान्थ्यौ तिमी कहिलेकाहीँ मामाघरमा
हुन्थे तिम्रा चेला तिम्रै साथमा
आँसु हाँसो जिन्दगीको संगम भए जस्त
रोग लागिहाल्यो खतरा साथ तिमीलाई
कस्ता आमा र बुबाका योग्य पुत्र थियौ तिमी
यस्तै मानिसलाई रोग नलागिनहुने
तिमीलाई भन्छौ हामी नेपालका तारा
कहिले पनि विसर्नेछैनौ तिमीलाई हामी ।

आहा कस्तो रमाइलो यो मेरो देश,
जहाँ हरियाली बनहरू छन्
जहाँ सेता-सेता सगरमाथा छन्
म कस्तो भाग्यमानी मानिस रहेछु ।
जहाँ खोजा-नालाहरू छ्याड छ्याड गरी
बगिरहेका छन्,
त्यहाँ बसेर टुलु टुलु हेरिरहौँ जस्तो लाग्ने,
मनै लोभिने ।
जहाँ वीर महापुरुषहरू जन्मेको
ठाउँ
जहाँ देवताहरूले पाइला टेकेको ठाउँ
जहाँ बुद्ध जरता महामानव जन्मेको ठाउँ ।
आहा, कस्तो रमाइलो यो मेरो देश ।



बुद्धया वातावरण अनुकूल धर्मदेशना

- भिक्षु अश्वघोष

वंगु जेठ २२ गते विश्व वातावरण दिवस मान्य याःगु सकस्यां लुमं जुइ । मन्तयत् थुगु बारय् जिज्ञासा दय्का बीया लागी थुकथं वातावरण दिवस मान्य याय्गु बांलाःजू । नेपाली जनताया बिच्य् गाक्क शिक्षा प्रचार मज्जुनि । शिष्टाचारया बारय्, स्वास्थ्यया लागी सफाइया बारय् ज्ञान मज्जुनि ।

थुगु बारय् भगवान् बुद्धं २५०० दं न्हापा हे गाक्कं सन्देश व उपदेश बियाबिज्याःगु खँ विनयपिटक व सूत्र पिटकय् थासं थासय् दुध्याना च्वंगु दु ।

आःथन वातावरण व परिस्थितियात लोगु बुद्धं कना बिज्याःगु छगू निगू खँ न्हाथने ।

थीं कन्हय् वृक्षारोपणया बारय् यक्क यक्क हे चर्चा व प्रचार जुया नं थै ज्या नं जुगा च्वंगु हु । परिवार नियोजनया बारय् नं प्रचार जुया वं च्वन, जनसंख्या नं बढ्य जुजु वैचर्चं थै वृक्षारोपणया प्रचारया नापनापं सिमा पीगु नं ज्या जुया च्वन, सिमा पालाः जंगल म्हासय् नं यानावं च्वन । ध्व न्हापा न्हापा-निसें चल्य जुय वैच्वंगु चलन खः ।

सिमा पीगु, तुं पुखू व बगीचा आदि द्यकेगु-बारय् बुद्धया उपदेश तसकं हे च्छाय् बहजू । सिमा-यात भगवान् बुद्धं गुलित महत्व बिया बिज्यात घेगु खँ वसपोल राजकुलयाम्ह जुयाः नं लुम्बिनीया छमा साल सिमा क्वय् जन्म जुया बिज्याम्ह सिद्धार्थं गौतम खः ।

बुद्ध जुयाबिज्यात नं बुद्ध गयाया छमा बंगल सिमा क्वय् । बोधिज्ञान लाभ यानाः दकलय् न्हापा धर्मदेशना वा धर्मचक्र प्रवर्तन याना बिज्याःगु नं सारनाथया जंगलय् छमा सिमाकबय् । बुद्ध जुयाः पी च्यादे-तक धर्मप्रचारं याय् धुंकाः चय्दया बैसय् महापरि-निर्वाण जुया बिज्याःगु नं कुशिनगरया निमा शाल वृक्षया क्वय् ।

सिमाया महत्व यक्क दयाः सखा बुद्धया जीवनय् महत्वपूर्णगु घटनात प्यंगू सिमाया लिधंसा कयाः ऐतिहासिक स्वापू दया वन । सिमा परोपकारया चि खः, मेपिन्त उपकार जक याय्गु, उकिया सत्ताय् सुयाके छुं आशा मयाय्गु निस्वार्थ भावना तरसकं

यक्षुसे चर्च ।

सिमाया वारय् छकः बुद्धं धैविज्याःगु खँ लुमंके
बहजू । एव संयुक्त निकाये देवतासंयुक्त्य् बनरोपन
सूत्रय् दुध्याना च्वंगु दु ।

छम्ह उच्च वर्गयाम्ह व्यक्ति बुद्ध याथाय् वयाः
न्यन-भो भगवन्, चान्हं न्हिनं उन्नति जुया च्वनीगु
पुण्य छुं दुला ?

बुद्धया लिसः खः-

आरामरोपा बनरोपा येजना सेतु कारका
पपंच उदपानं च ये ददन्ति उपस्सयं
तेसं दिवा च रत्तोच सदा पुञ्जं पबड्ढति ॥

अर्थात्, गुम्हस्यां बगीचा दय्की, तुं वा बुंगाः
व पुखू दय्की, सतः दय्की वैत उगु पुण्यं चान्हं
न्हिनं उन्नति जुया च्वनी ।

धुकथं २५०० दै न्हापा हे सिमागिनाः जंगल
बढय याय्गु, तुं व पुखू जक मखु आनन्दं च्वनेगु
धर्मशाला सतः आदि दय्का वीगु तःधगु धर्म वा
पुण्य धैगु उजं दय्का विज्याःगु तस्सकं परिस्थिति व
वातावरणयात लोगु खँ खः ।

धम्मपदया मार्गवर्गय्, भगवान् बुद्धं आज्ञा

जुया विज्याःगु काव्यमय व दार्शनिक विचारया गाथा
(श्लोक) काचाक थुइका काय् मफय् यः ।

“वनं छिन्द धः मा रूक्खं”

वन नाश या तर सिमा पालेमते । थन भग-
वान् बुद्धं “वन” धैविज्याःगु तृष्णाहपी वन खः ।
अबल्य् भिक्षुपिसं सिमाकचा पालाः सना जूगुलि
तृष्णायात पाला छोय्गु सो, सिमा पालेमते धैवि-
ज्याःगु खः । भिक्षुपिसं सिमा पाले मज्जू धैगु वसपोलया
विचाः खः ।

मेषाय् नं छथाय् भगवान् बुद्धं सिमाया मू
थकयाः धैविज्याःगु खँ बांलाःजू ।

यस्स रुक्खस्स छायाय निसीदेय्य सयेय्य वा
तस्ससाखं भंजयेय मित्तदुहो हि पापको ।

सुं गुम्ह गुगुं सिमा किचलय् च्वनाः, यना
च्वम्हैस्यां व सिमाकचा पाला विल धाःसा व मित्त-
द्रोही गिश्वास घातिम्ह पापी जुइ ।

एव कथन स्वयंवरय्, भगवान् बुद्ध वन
संरक्षण व वृक्षारोपण याय्गुली गुलित पक्षमासीम्ह,
परिस्थितियात लोम्ह व वातावरण प्रेमीम्ह धैगु सी दु ।



काशीस्वयम्भू चैत्यया स्थापना

- कविराज दामरत्न वज्राचार्य

मैत्रीपुर महाविहारया स्थविरया श्री वाग्वज्र
वज्राचार्य काशीवनाः मणिकर्णिकाघाटय् न्हियान्हिषं
स्नानयानाः मामकी देवीयागु आराधना यानाः थःगुहे छेय्
ल्याहर् विज्यानाः माःगु पूजा-पाठ यानाः न्हि छठाः
जक नैगु जुयाच्वन ।

नेपा.देया वंशावलीया धापूकथं काशीदेशय्
जैन जुजु थःम्ह कलाःया इच्छा अनुसार बुढया छगः
भव्य चैत्य स्थापना याय्गु कुतःकथं देश-विदेशया
कलाकार (कःमित) सःताः काशीदेशय् थुगु चैत्य
दय्कूगु जुयाच्वन । काशीचैत्य दय्के धुसेलि उगु
चैत्यया प्रतिष्ठा याय्त सोगु बखतय् काशीदेशय्
प्रतिष्ठा याय्सःपि सुं बौद्ध पण्डित मखनाः नेपाःदेशं
न्हिथं काशीदेशय् वयाः मणिकर्णिका गंगाय् स्नान
याइम्ह श्री वाग्वज्रयात सःताः प्रतिष्ठा याकल ।

वाग्वज्रं प्रतिष्ठा याःगु बखतय् मणिकर्णिका
गंगाय् वनाः थम्हं साधना यानातयागु मामकीदेवीयागु
पूर्णकलशं लःतुयाः काशीचैत्यया च्वकानिसे १०८

मन्त्र जपय्यानाः मामकीदेवी साधित पूर्णकलशया लखं
लुया बिल । अनलि न्यागः आखेजाकि न्यावसःतक
स्वांपुयाः पूजायानाः (कय्का बियाः) जुजुयात प्रतिष्ठा
जुल धकाः बित्ति यासेलि अनेक ध्वजा पताका बोय्काः
पूजा ज्वलंताःलाका तयागुली छं मयासे उलि यानां
प्रतिष्ठा जुइला धकाः जुजु लगायत सकल प्रजा-
गणपिसं लाय्बुयाः वाग्वज्रयात मसःम्ह थहरय् याना-
बिल । उगु बखतय् वाग्वज्रं छत्तकं ल्हवना
स्वय्गु सामर्थ्यं मदुसां वाग्वज्रयागु नुगः अति स्वच्छ
व वज्र समान दृढ जुया च्वंगुलि वस्पोलयात न्ह्यागु
लान्छना या सां छुहे च्यूताः मतसे खालि वसपोलया
ध्यान हे आः गथेयानाः जुजुयात समझय् बुक्य् याय्गु
धैगु जक हे मती लुइका च्वना विज्याःगु जुल ।
बल्ल समझय् वझय् जुसेलि जुजुयात पत्याः जुल ।
काशीचैत्य स्थापना यानातःगु थाय् *प्रेतात्मा तय्सं
वासः यानातःगु थाय् जूगुलि उगु थासय् स्थापना
मयासे मेगु पवित्र स्थानय् स्थापना याय्मागुः खे उजं

*काशी प्रेतात्माया वासस्थान खः धैगु श्री हेरूक चक्रसम्बर गाथाय् उल्लेख याना तःगु दु ।

दय्का विख्यात छायाः सा काशी प्रेतात्माया वस-
स्थान जूगुलि काशी श्राद्ध यातधाः सा पितृलोक फुकं
तरेजू धंगु धारणा थौतक दहेदु । तर वाग्वज्रयागु खं
सत्य हेजूसां उगु स्थापना याय्धुंकूगु चैत्य स्पंकाः
मेगु पवित्र स्थानय् सरय्याय्गु (दय्केगु) जुजुं
मानय्मयाः गुलि वाग्वज्रं धनशास्त्रया वचन अनुधार
सल - किंसि साय्काः थुंसा छुं दोप लगय्जुइमखु
धकाः विन्ति यासेलि, जुजुं सल - किंसि साय्काः थुनेगु-
निश्चय यानाः तःपुगु खिपतं उगु चैत्ययात चिनाः
साय्कल । सल - किंसि सुनां हे व चैत्यया छाग अप्पा
जक हे इकिधिकि संके मफयाः सल - किंसि फुकं धाक-
य्जुयाः क्वां क्वां हालाः श्वाराद्वन । अले काशीदेश हे
ख्युसे सुपाचं भुनाः झंगः पन्छि इत मितः कनाः
चिन्नाः दनाः हाला च्वन । उगु वखतय् वाग्वज्रं
जुजुयागु न्ह्योःने वनाः छलंपोले उजं दय्का विख्या सा
श्व चैत्ययात जि साला यंके धकाः विन्ति यासेलि जुजुं
वाग्वज्रयागु शक्ति परीक्षा याय्गु मती तयाः थुगु चैत्ययात
साला यंकाः छं गुगु पवित्र स्थानय् तय्माः यंका ति
धकाः जुजुं उजं दय्का विख्यात । जुजुयागु आज्ञा
तथास्तु धकाः वाग्वज्रं काशीचैत्ययात थःगु मन्त्रसिद्धि
पसूकां चिनाः उगु थासं लब्ध्यानाः ध्रमाधम आकाशमाणं
साला यंकल ।

काशीनरेश व आमन्त्रित सकल प्रजागणपि
गजव जुयाः वाग्वज्रं साला यंकूहा काशीचैत्ययात
ल्हाजोलपा थस्वया च्वन । उगु वखतय् हे जुजुं
'वाग्वज्र ? छपि मनुष्य मखु साक्षात् भगवान् हे
खः' धकाः वाग्वज्रयात 'समन्तभद्र धकाः आज्ञा दय्काः
सम्बोधन याना विख्यात । वाग्वज्रं जुजुयागु आज्ञा
शिरोपर यानाः जुजुयात आशीर्वाद विद्याः काशीचैत्ययात
थःगु छेपाखे स्वयाः हयाविख्यात ।

काशी चैत्ययात वाग्वज्रं थःगु देश नेपालय्
ह्वाः शान्तिघट धकाः शान्ति पूर्ण जुयाच्वंगु घःदुगु

थाय् विधिपूर्वक स्थापना याना विख्यात । शान्तिघटया
मेगु नां खः शिलघः । शिलघःया अर्थं खः नियमं
पूर्ण जुया च्वंगु घः । शान्तिपुरय् दुने लोहया तम्बः
चिम्बः यानाः न्ह्यगः घः झोलाक स्थापना याना तःगुदु ।
ब घःया ल्वहं ततः धंगु पूजा आज्ञा शान्ति स्वस्तिया
ज्याय् मदय्कं मगाः । उकि हे क्वाथबाहाया वज्रा-
चार्येपिसं पिंथाः वने धकाः शान्तिपुरय् द्वाहाँ वनाः
पूजायानाः उगु शान्तिघटया लख हयाः महाबलि
पूजा याइ । थुगु थाय्यात सीगः धकानं धाः । सीगः
धकाः छाय् धाःगु धाःसा उगु वखतय् आपाल सिमा
दया च्वंगु थाय् जूगुलि सीगः अर्थात् सिंगः धाःगु
खः । जङ्गलया प्रमाण सिंगःया क्वसं थाय् म्दु त्वाल्य
च्वंगु वास्याः छःया सिंत्वाः नं परिचय याना च्वंगु दु ।
थौकन्ह्य् सिंगःयात श्रीघः धकाः नां छुना तःगुदु ।

ज्योतिरूप स्वयम्भू धर्मधातु महाचैत्य स्वयम्भू
जङ्गलय् विराजमान जुयाच्वंगुलि वैगुहे निकटवर्ति
स्थान सिंगः चिकिधंगु जङ्गल जूगुलि धन हे वाग्वज्रं
काशीस्वयम्भू चैत्य स्थापना याना विख्याःगु खः ।
वाग्वज्रया गुरु श्री बन्धुदत्त वज्राचार्यं खः । उकि
वाग्वज्र जुजु नरेन्द्रदेवया समकालीन मानय् याना
तःगुदु । वाग्वज्र न्येदं दय्धंकाः ने. सं. पू. ३३०
स काशीस्वयम्भू चैत्य स्थापना याःगु अनुमान यायफु ।
काशीस्वयम्भू चैत्य स्थापना यायधंकाः श्री वाग्वज्रं
काशीचैत्यया नित्यपूजाया अभिभारा विद्याः क्वाथबाहाया
क्वाःपाः छः जवय् च्वंगु वाग्वज्रया ध्यानागार कोथाय्
द्वाहाँ विख्यानाः अन्तर्ध्यानय् च्वना विख्यात । असं
न्याल्वहंतं थःने गुम्ह थाय्पात्रुपिमछये शान्तिघट
महा-विहारया थाय्पा नं छम्ह थाय्पा खः । थौकन्ह्य

जन्मकथं शान्तिघट विहारया थाय्याहे मू-थाभा जुया च्वंगु दु ।

काशी स्वयम्भू चैत्यया स्थापना वाग्वञ्ज अश्विन शुक्ल चतुर्दशी कति पुन्हीया दिनस स्थापना याःगुलि उगु दिनय् गीघः विहारय् बौद्धधर्मा-वलम्बितय् मेला जुयाः अनेक पूजा, पाठयानाः छग् महत्त्वपूर्ण दिनया रूपय् मानययाना वया च्वंगुदु । वयां कन्हय् खुन्हु पूर्णिमाया दिनय् काशीस्वयम्भूया देगलय् प्रतिस्थापित पञ्चबुद्ध खतयत्तयाः असंत्वाःया न्यात्त्रहंतं च्वय्या त्वाः त्वालय् नगर परिक्रमायानाः वज्राचार्य व शाक्यभिक्षुपिसं नामरुगीति आदि स्तोत्र ब्वनाः भव्य जुलुसया नापं परिक्रमा यानाः थका-लिया छंय् लसकुस यानाः दुकाइ ।

काशीस्वयम्भू चैत्यया ऽजीर्णोद्धार जुजु नृपेन्द्र मल्लया पालय् नेवाल सम्बत् ७६७ चैत्र पूर्णिमाया दिनय् प्रारम्भयानाः ने. सं. ७७३ सालय ७ दै विकाः जीर्णोद्धार याःगु शिलापत्रय् उल्लेख याना तःगुदु । काशीचैत्यया जीर्णोद्धार याःगु बखतय् वाग्वञ्जया वंशानुज श्री जीवराज वज्राचार्य मूल आचार्य जुयाः दय्कूगु खँ तक नं उक्त शिलापत्रय् उल्लेख याना तःगुदु । अन तँलाछि त्वाःबा भाजुरस्त तुलाधरं ने. सं. ९८७ सालय् असंत्वाःया हर्षरस्त तुलाधरं ने. सं. १०६४ सालय् जीर्णोद्धार याःगु जुल ।

देश शान्तिया लागी महाबलीघा शुभारम्भ

शीगु नेपाःदेशय् स्वदंतक अनावृष्टि जुयाः देशय् हाहाकार जुयाः प्रजागर्णपिनि नय् मखनाः अकाल मृत्यु जूगुलि सिंहकल्प नगर (थँबहि) या जुजुं क्वाथवाहालया आचार्य, गुरुपुरोहित श्री वाग्वञ्ज-यात अनुरोध याःगुलि चैत्रकृष्ण दशमीया दिनय् महाबलि पूजा याःगु खः । महाबलि घकाः जलवृष्टि याना ब्यूगु खः । महाबलि पूजाय् बलिराजाया नापं खुइयंगः छत्रसि गोजा ताःलाकाः पूजा याय् माःगु जुल । स्वदंतक अनावृष्टि जुया च्वंगु हाहाकार-यात मदय्काः जलवृष्टि यानाब्यूगुलि जुजु खुशी जुया दैय्दसं महाबलि न्याय्केत माःगु वृ तयाब्यूगु दु घकाः क्वाथवाहाया वज्राचार्यपिनिगु धापुदु । महाबलि बिइघुंकाः सिंहकल्प नगरया गाःहिति च्वसं च्वंगु नवग्रह मण्डल व सुवर्णपत्नारी महानगरया दिग दिग पति चाहिलाः छत्रसि गोजा देछाना वइ । महाबलिया प्रसाद सिंहकल्पनगरया राजप्रासादय् व जुजु पृथ्वी नारायण शाहया पालंनिसे हनुमान्-ढोका राजप्रासा-दय् नं चठययाना वया च्वंगु दु । गुरुदक्षिणा घकाः चुंदां प्यदां दक्षिणा द्विया हय्गुनं चलन दु । आःतकं व चलन दहेदनि । छुं कारणयानाः ब्यदँ न्यादँनिसें महाबलि वन्द जुया च्वंगुदु ।

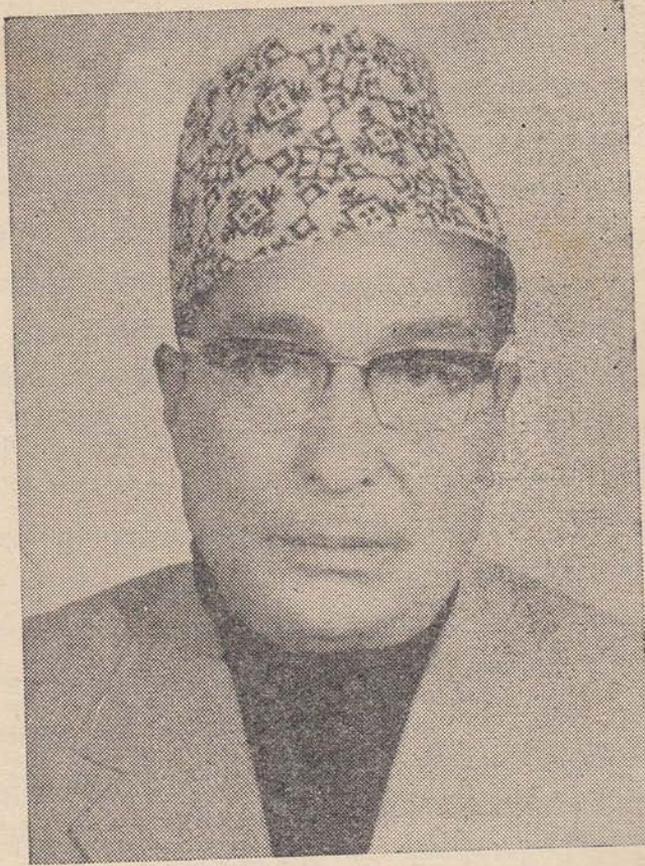


आत्मविश्वास आत्मज्ञान व आत्मसंयम केवल थव हे स्वतां जीवनयात परमशक्तिसम्पन्न याना बी ।

-टेनिसन

*भगवान् बुद्धया २१ नामध्ये छगु नां, अमरकोष । ऽराष्ट्रिय अभिलेखालय्या अभिलेख संग्रहालय् बु ।

जातस्स मरणं धुवं



जन्म - वि० सं० १९६५ मंसिर ९ गते
दिवंगत - वि० सं० २०४० भाद्र ९ गते

स्वर्गीय साहु कुलिशरत्न तुलाधरयात जन्म-जरा- व्याधि-मरणं मवतगु अमृतमहानिर्वाणया कामनायासे
वयकलं थःगु नश्वरदेह त्वःतावीगु इल्लय् दुःखं भय्द्यूपि जिमित ग्वाहालि यानादीपि सकसितं धन्यवाव देछाया एवना ।

श्रीमती - गणेशमाया तुलाधर

कार्यपि - अष्टरत्न तुलाधर, संघरत्न तुलाधर, कमलरत्न तुसाधर

म्हचाय् - सानुकेशरी तुलाधर

१६ श्रुत्या १

१. यो धम्मं पस्सति, सो मं पस्सति ।
यो मं पस्सति, सो धम्मं पस्सति ॥
एव गाथा तथागतं वक्कलिया कारणय् आत्ता
छुया बिज्याःगु छः ।
२. “लुम्बिनी मां काय्वं हे बुद्धयागु अक्षय व गृहावल्ले
लुमंकेबहगु बिश्वभ्रातृत्व व प्रेमया भाव झीगु गृह्यःने
चवंवे ।” एव स्वर्गीय श्री ५ त्रिभुवनयागु उद्गार
छः ।
३. यल्य् पूचवय दकसिबय तग्गःगु चैत्यया क्वसं भूमिइ
स्वयनातःगु ने० सं० ५२७ यागु प्रायः नष्ट
जुयाचवंगु शिलालेखय् रञ्जना, गुप्त (लिच्छवि)
व नेपाल (नेपाः) घासाः स्वताजि लिपि बु ।
४. बौद्धध्यान सफूत्रयं संस्कार धंगु क्वातुक उवना-
तयगु वानि वा विश्वास छः । थुकथंया संस्कार
स्वंगू दु-
(क) लखय् आछः चवयथे तुरुन्त मवया वनीगु ।
(ख) फिसलय् आछः चवयथे मेपिसं म्हुतले देंगु ।
(ग) ल्वहंतय् आछः कौथे स्वयायी जुयाचवनीगु ।
५. बुद्धधर्मय् दुगु स्वंगू सासन थुकथं छः-
(क) सम्पूर्णं बुद्धवचन वा त्रिपिटक अध्ययन यायगु
परियत्ति शासन ।
(ख) व्यवहारय् छद्यलेगु अभ्यास वा आचरण
यानायकेगु प्रतिपत्ति शासन ।
(ग) अभ्यास यानायकेगुलिइ लाम ज्योगु मार्गफल
निर्वाण परिवेध शासन ।
६. खुक्वःतक नेपालय् बिज्याःम्ह सिद्धु नारव महाथेर
चयस्ववं बुम्ह छः ।
७. सुजातां सिद्धार्थ कुमारयात दोहलध्यूगु लुंयागु पात्र
अनामा नदिइ चवीकः छ्वंविज्याःबलय् उगु पात्र
छुसिया लःया धार विपरीतगु दिशा स्वयाः चवय-
पाखे थाहां वनाः ल्लापायापि स्वम्ह बुद्धपिगु पात्र
दुषाय् नागभवनय लाःवन ।
८. “इच्छा मह देव । कुलसन्तक देववह नगर गन्तुःति!”
(देव ! जि थःछे देववह नगरय् वनेमारितवः) । एव
वाक्य महामायादेवीं शुद्धोदन महाराजायात
घा गुछ ।

LINH—SON PAGODA

Linh—Son Pagoda, located in the suburbs of Paris (3bis, rue des Reservoirs, 94340 Joinville—le—Pont) is a site of worship and centre for the Vietnamese Buddhists in France, and for all those who are interested in Buddhism and in making acquaintance among the Vietnamese Buddhists.

The Pagoda provides a meeting place where people may study the unsurpassed teaching of the Buddha and meditate to harmonize the mind, resolve the doubts and irritations which beset them on all sides, and to reach Spiritual peace.

The spiritual leader of the Linh—Son Pagoda and Buddhist Association is the Most Venerable Thich Huyen—Vi (M.A., Ph.D.). His thesis on "A Critical Study of the Life and Works of Sariputta Thera" was approved to obtain the Degree of Doctor of Philosophy in the Faculty of Arts of the Magadha University. He was also a lecturer in Chinese for three years in Nava Nalanda Mahavihar (India). His teaching emphasizing both theory and practice inspires the full trust and admiration of his many disciples.

Each day the gathering at 7 P.M. in the evening with group chanting On Sunday 2.30, P.M. there are Sutra lectures discussing the methods for making the world peaceful and for bringing peace to all mankind for making the hearts of all men peaceful.

(18)

— Bhikku Sangha Pal (Nepalese)

The activities of the Sunday terminates by one hour meditation at 6 P.M.

The Association publishes a bi-monthly magazine "HOANG PHAP" (Dharmaduta). In each issue contains at least one article and news in both English and French devoted to non-Vietnamese.

On March 22, 1976, the World Fellowship of Buddhists headquarter in Thailand, announced the admission of the Linh—Son Buddhist Association as its member and recognized it as a centre for the propagation of the Bundhadhamma.

Times to time the Buddhist delegations from different centres paid their visit to this Association.

The Pagoda Linh—Son, after 3 years of temporary establishment, seeing the growing numbers of its members, came to conclusion that the Buddhadharma could benefit of the Cultural and Spiritual life of this country. Keeping thus in mind the Administration Council of the Linh—Son has selected a permanent site for the new building of a temple. The Association needs an amounts of 2000—000 N.F. for the project.

I offer my congratulations and best wishes to the Association and Pagoda, and pray for the early achievement of the project. ❀

Ananda—bhoomi

Lord Buddha Will Help

— Tri Ratna Manandhar

I do so many wrong things,
I know I Should not do,
He'll help me Overcome them,
For I have asked him to ॥1॥

I gave my heart to Lord Buddha
And now I feel real good,
For He is going to help me
Do all the things I should. ॥2॥

I have an awful temper
Some times I let it fly.,
I've tried real hard to check it,
Now Lord Buddha helps me try ॥3॥

भावपूजा

— मोहनकाजी ताम्ब्राकार

बुद्ध रश्मि वःगु स्व आहा
ज्ञानज्योति खयुकेत ।
बुद्ध दर्शन यायुनु आःहे
शुद्ध जीवन यायुत ।

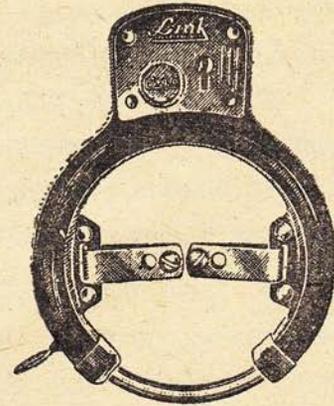
उच्च गिरिवर हिमचुलिस
रक्त आभा गुलि हिंसि,
बुद्ध दर्शन यायुगु ईथ्य
व्वायुनु पासार्पि क्षतपत ।

भाव भक्तिया मन कलखयु
शुद्ध निर्मल जल स्वनाः
धूप दीप सुगन्ध सहितं
पूजा यायुगु योग्य बनाः ।

भारतयु दकसिबयु अपो चूषु
बाइस्कलया ताः

LINK
लिंक

Safex
साफक्स



दयुकीहः

DYCLO INDIA ALIGARH

बितरकः

M^s. SETHI Brothers

483, Esplande Road, Delhi
Phone: 719000

सम्पादकीय

दान-धर्म

दानधर्म आध्यात्मिकताका आधार हुन् । भौतिकवादी बुनियातमा दानधर्मको परिभाषा फरक भएर जान्छ । प्रगतिशील विचारधाराका अनुसार अलक जगाउने र कुनै भाँडा हातमा लिई माग्ने मानिस प्रगतिका बाधक, अल्छी र शोषकमा दर्ता गरिने हुन्छ । तर संसारमा एकै वादका, एकै विचारधाराका मानिस मात्र नहुने हुँदा माग्ने आउनेलाई आफूसँग भएको अन्न वस्त्र दानदिई परोपकार गरेकोमा दावी गरी सन्तुष्ट हुने पनि धेरै छन् । जे भएपनि त्यागी, तपस्वी, भिक्षु र सभ्तहरूको स्थान जुनसुकै अवस्थामा सराहनीय हुन्छ । यिनीहरू निस्वार्थका प्रतीक हुन् ।

यिनको अलावा गृहस्थभई त्यागको नमूना वशाई दानधर्म गर्ने गृहस्थी महापुरुष पनि धेरै हुन्छन् । यस्ता गृहस्थीहरू परम्परागत कुल-धर्म अनुसार दानगरी पुण्यसंचय गर्ने र लोकमा कीर्तिराख्न खोज्ने पनि हुन्छन् । आज नेपालमा हजारौं मात्र नभै लाखौंको धन खर्चगरी भोजन, अन्न र बस्त्र दान गर्ने पनि फाटफुट निस्किरहेकै छ, यस्तालाई केही मानिस वाहियातको संज्ञा दिन्छन् । उनीहरूको भनाइ हुन्छ, त्यस्ता लाखौं रुपैयालाई मील पयाबट्टी र अस्पताल

वा अनाथालय खोलिदिएमा धेरैको धेरैकालसम्म उपकार भई विकासको काममा सघाउ समेत पुग्ने हुन्छ । यस कुरामा ध्यान दिँदा अतप्रतिशत नभएपनि ५० प्रतिशतभन्दा बढी वास्तविक त भन्नु पर्छ । तर समूचा राष्ट्रको अनावश्यक खर्चको तथ्यांक लिँदा चाहिँ त्यस्ता दाता र धर्मात्मा पनि वाहियातभन्दा परै हो कि भन्ने बढी विश्वास हुनजान्छ । किनभने उनीहरूले व्यापार वा कुनै प्रकारको कुशल कर्मद्वारा संचित गरेको धन आफ्नो विश्वास अनुसार धर्म र दान गरेको हुन्छ । यो भन्दा त बर्षको पटकौं पटक सभा समारोह गरी करोडौं रुपिया खर्च गरी अनियमित चुहावट गर्नु भन्दा बढी वाहियात देखिन आउँछ । यसैले दानधर्मको खालि खेर जाने प्रकृयालाई रोक्ने र टीका-टिप्पनी गर्ने हो भने सभा समारोहका देखा-बढी प्रकृयालाई पनि असमर्थता जनाई काममा विश्वास लिई स्वच्छ हुनुपर्दछ । नत्र अर्काको इच्छा आकांक्षालाई हनन गरी, आफ्नो स्वार्थको लागि पण्डित बन्नु जस्तो मात्र हुन जानेछ । यसतर्फ आनन्दभूमि सम्पूर्ण सचेत नेपालीको ध्यानाकर्षण गर्न चाहन्छ ।

बौद्ध धर्म प्रवचन

पोखरा २०४० भाद्र १६ गते

बौद्धशालाको उद्घाटन

पोखराको अनगरिका धर्मशीलाद्वारा शिलान्यासित स्व० दिल्लीमान वज्राचार्यको सद्विचारानुसार वहाँका छाराहरूद्वारा रु० ४० हजारको लागतमा तयार भएको बौद्धशाला काठमाडौं आनन्दकुटी विहारवासी परमपूज्य भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरद्वारा पानसमा वती वाली उद्घाटन सुसम्पन्न भयो ।

सो समारोहमा भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरद्वारा पंचशील प्रदानपछि खिलेन्दु मान बुद्धाचार्यको सभापतित्वमा भएको सभामा बौद्धशालाका निर्माता पुष्करमान बुद्धाचार्यले शाक्य बौद्धहरूको चूडाकर्म गर्ने काममा उपयोगका लागि बनाइएको उक्त शाला आफ्नो स्वर्गीय पिताको सद्विच्छा मा निर्माण गरिएको कुरा बताउनुहुँदै चूडाकर्मसंघका प्रमुखलाई साँचो समर्पण गर्नुभयो ।

भूतपूर्व मन्त्री मीनबहादुर गुरूङ र स्थानीय उद्योग वाणिज्यसंघका सचिव आनन्द मुल्मीले आफू आफ्ना मन्तव्य व्यक्त गर्नुका साथै प्रमुख अतिथि भिक्षु अमृतानन्दले विभिन्न धर्म र संस्कृतिले मृशोभित नेपालको फूलबारीमा बौद्धहरू पनि सर्वत्र छरिएका छन् र नेपालको मुख्य सौन्दर्य धर्म र संस्कृतिको समन्वय हो भन्नुभयो । वहाँले फेरि भन्नुभयो प्रत्येक नागरिकले आफ्नो धर्म र संस्कृति रक्षाका साथै नगर गाउँ

हरूको विकास गरी मन्दिर र विहारका अतिरिक्त अस्पताल र पाठशालाहरू पनि बनाउनु राम्रो हो । यस समारोहमा धर्मसंघबुद्ध विहारका सचिव डुलामान बुद्धाचार्यले धन्यवाद ज्ञापन गर्नुभएको थियो र यस समारोह शुरू हुनुभन्दा अगाडि स्थानीय नरनारीहरूको भव्य समूहबाट विहारको प्रांगणमा स्थित चैत्यपरिक्रमा गरी सश्रद्ध बुद्धपूजा भएको थियो ।

भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर तुलामान बुद्धाचार्यको निवासस्थान र नवनिर्मित धर्मसंघ विहारको बौद्धशालामा भावपूर्ण धर्मोपदेश गर्नुभई काठमाडौं फर्कनुभएको छ ।

दार्जिलिग - जेष्ठ ७ गते २०४०

बौद्धधर्म प्रवचन

दार्जिलिगको इतिहासमा पहिलोपल्ट एउटा क्याथोलिक मिसिनरी हलमा बुद्धिष्ट एशोसिएशन, पेदोरको आयोजनामा एक बौद्धधर्म प्रवचन कार्यक्रम सम्पन्न भयो ।

उक्त समारोहमा महावीर श्रावणेरबाट उपसम्पदा ग्रहण गरी भिक्षु शान्तरक्षित कहिनुभएका धर्मोदय विहार कालिम्पोङका वहाँले हजारौंको जनसमूहको अगाडि प्रवचन गर्नुहुँदै भगवान बुद्धले बताए अनुसार बहुजन हिताय बहुजन सुखायका निमित्त मैत्रीभावनाको आवश्यकता भएको कुरामा विशद

व्याख्या गर्नु भयो । आफ्नो प्रवचनक्रममा वहाँले उपस्थित सबै जनसमूहलाई त्रिरत्न वन्दना गराउनु भयो ।

पेदोँग बुद्धिष्ट एशोमिएशनका सचिव कमल मोक्तानद्वारा स्वागत भाषण गरी शुरू भएको उक्त समारोहमा दार्जिलिगका प्रख्यात बौद्ध लामा टासिले विषयनाथ्यान सम्बन्धी व्याख्या गर्नुहुँदै मानिसको लागि आनन्द र सुख एवं निरोगिताकालागि विषयनाथ्यान अत्यावश्यक भएको र यस्तो ध्यानकेन्द्र दार्जिलिग र पेदोँगमा खोलिने प्रयास भइरहेको कुरा बताउनु भयो ।

यसप्रकारको समारोहलाई सहयोग गरिदिनु भएकोमा क्याथोलिक मिशनका फाडरप्रति विशेष धन्यवाद ज्ञापन गरिएको थियो ।

काठमाडौं - २०४० श्रावण २७ गते

बौद्धशिक्षा तयारी समिति गठन

काठमाडौंको बुद्धविहारमा भक्तिदास श्रेष्ठको अध्यक्षतामा नेपाल बौद्ध तदर्थ समितिबाट आयोजित सभामा भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरद्वारा पञ्चशील प्रदान पछि भारतीय प्रकाण्ड बौद्ध विद्वान् प्रो० श्री जगन्नाथ उपाध्यायले अन्तकतै नभएको बौद्ध परम्परा तथा संस्कृति नेपालमा मौजूद रहेको गौरवको कुरा हो भन्नुहुँदै यसलाई जीवितरूपमा कायम राख्न आधुनिक विद्याको साथै तुलनात्मक र समीक्षात्मक अध्ययन गरेर परम्पराको उत्कृष्टतालाई आत्मसात् गर्नुपर्ने कुरामाथि प्रकाश पार्नुभयो । उक्त सभामा भएको विभिन्न महानुभावहरूको छलफलबाट १८ सदस्यीय बौद्धशिक्षा तयारी समिति भक्तिदास श्रेष्ठको अध्यक्षतामा पालि

संस्कृत र तिब्बती प्रचलित बौद्ध शिक्षा संरक्षण र विस्तार गर्ने उद्देश्य राखी गठन गरिएको छ । सदस्य - सचिव रत्नबहादुर वज्राचार्य रहनु- भएको उक्त समितिका सदस्यहरूमा भिक्षु छेचुकुस्यो लामा, भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर, भिक्षु सुमंगल, प० दिव्यवज्र वज्राचार्य, प० वद्रीरत्न वज्राचार्य, प्रा० आशाराम शाक्य, लोकदर्शन वज्राचार्य, सत्यमोहन जोशी, अयोध्या प्रसाद प्रधान, मणिहर्ष ज्योति कंससाकार, वज्रानन्द वज्राचार्य, डा० वज्राराज शाक्य, मीनबहादुर शाक्य, प्रकाश वज्राचार्य र सुश्री नानीमैया मानन्धर रहनुभएको छ ।

काठमाडौं - २०४०, २० गते सोमवार

पञ्चदान सम्पन्न

नेपाली सांस्कृतिक बौद्ध परम्परा अनुसार स्वयम्भूस्थित भगवान् बुद्ध एवं अन्य दीपंकरादि तथागतहरूलाई निमन्त्रण गरी सम्पूर्ण शाक्य एवं वज्राचार्यहरूलाई जीवनमा आवश्यक उपयोगका सामानहरू यथा अन्न, वस्त्र, फलफूल र सियोधागो पर्यन्त दानगरी मनाइने पंचदान ओम् वाहाल टोलमा श्री बुद्धिहर्ष वज्राचार्यद्वारा सम्पन्नभयो ।

सत्ययुगको प्रतिनिधित्व गर्ने उक्त दिनमा भगवान् विराजमान गराउने भव्य मंचसहित दानशाला निर्माण गरी पंचबुद्ध स्वरूप पाँचजना शाक्य वज्राचार्यलाई भगवान्का समक्ष यथायोग्य पूजा सत्कारगरी दान दक्षिणा गरिएको उक्त समारोहमा पंचदान समारोह समितिका सदस्य - सचिव श्री मुवर्ण शाक्यले दानपत्र पढेर सुनाउनुभएको थियो । विहान ६ बजे पूजाविधिसाथ खोलिएको दानशालामा राती ११ बजे भिन्नमा उपस्थितका विभिन्न ठाउँबाट ६ हजार शाक्य वज्राचार्यले दान ग्रहण गरेका थिए ।



बुद्धधर्म सम्बन्धि कक्षा चालु

ये-यल-

पूज्य डा० अमृतानन्द महास्वरिपाखें मरल तरीकां बुद्धधर्म जनसमक्ष ध्वाथीकेत बुद्धकालीन बुद्धधर्म सम्बन्धि व्याख्या आनन्दकुटी विहारय् सुथः ७.३० निसे ८.३० तक अध्यापनया रूपय् याना विज्याना च्वंगु दु । अथेहे वस्पोल आचार्यपाखें यलय् धापाबहिया मणिमण्डप विहारय् नं सन्ध्याया ५ ताः इलनिसे ६ ताः ईतक थुकथंया अध्यापन कक्षा संचालन याना च्वना विज्याःगु दु ।

गुंला धर्म-देशना

वलम्बु-

वलम्बुया प्रणिधिपूर्ण महाविहारय् थाई भिक्षु श्रीवन्नोपाखें गुंला लछियंक शील प्रदान व भिक्षु सम्प्रकृत्योतिपाखें ललितविस्तर व बुद्धकालीन सफूया आधारय् थ.गु प्रथम वर्षावासया इवलय् धर्मदेशना याना च्वना विज्याःगु दु । स्थानीय बौद्ध अध्यापन पुचःया निक्कःगु वुदिया उपलक्ष्यय् प्रणिधिपूर्ण महाविहारया उपासिकापिति विचय् जूगु बौद्ध हाजिर-जवाफ प्रतियोगिताय् पुरस्कृतनूपित नं वस्पोलया ल्हःतिं पुरस्कार लःल्हःवुगु ज्या सम्पन्न जुल ।

अनगारिका संघय् निगू पइ थप

यल-

यल अनगारिका संघय् उपसचिव व उप-

कोषाध्यक्षया थप पद सृजना जुयाःलि उगु पदय् क्रमशः संघरक्षिता व सत्यशीलायात नियुक्त याःगु दु ।

विभिन्न थासय् धर्मदेशना

ये-यल-

दछीछकः बौद्ध मेलाया रूपय् मानय् उवीगु गुंलाया उपलक्ष्यय् येँया बुद्धविहार एवं यलया मणि-मण्डप विहारय् लछियंक बुद्धपूजा व धर्मदेशना सम्पन्न जुल ।

गुंपुन्हीया कार्यक्रम

गुंपुन्हीया उपलक्ष्यय् आनन्दकुटी विहारय सदा थें बुद्धगुण स्मरण, उपदेश व परित्राणपाठया नापं भिक्षु अश्वघोषपाखें बुद्धपूजा सम्पन्न जुल, उबलय् धर्मदेशनायायां भिक्षु चन्दं छन्हु सिनावने मानि धैगु लुमंकाः शीलपालन धाय्त व भावनाया अभ्यास यानाः सुखमय जीवन हनेगु कुतः याय्माः धैबिज्यात । न्हिनेयागु कार्यक्रमय् भिक्षु कुमार काश्यप व श्रामणेरपिं कवीन्द्र, ज्ञानेन्द्र व मुनीन्द्रपिसं बौद्धबाखं प्रस्तुत याना विज्यात ।

बौद्ध सामान्यज्ञान प्रतियोगिता

येदेशया आनन्दकुटी विहारया दायक-सभाया म्वसालय् विहार विहारया दायकसभाया मदस्यपिनि दशवी बौद्ध सामान्यज्ञान प्रतियोगिता उवीगु दु । उक्त प्रतियोगिताय् पाल्पा तानसेनया आनन्द विहारया ज्ञानमाला भजनखलःया पाखें नं ब्वति काय्गु खबर वय्धुकूगु दु ।

भिक्षु विवेकानन्दया जन्मोत्सव

भक्तपुर बौद्ध संवया आयोजनाय् बौद्ध समकृत विहार खवपय् भिक्षु विवेकानन्दया ६७ दै क्वंगु लसताय् वस्योलायात सुस्वास्थ्य व दीर्घायु कामना यासे भाद्र २६ गते बुद्धवार खुन्हु सुयंनिसे धार्मिक कार्यक्रम झः झः धाय्काःली सुथय् बौद्धभजन, शील प्रार्थना बुद्धपूजा, धर्मदेशना, भिक्षु संवर्षित भोजन प्रदान परित्वाण पाठ आदि सम्पन्न जुल ।

भिक्षु मैत्री शील प्रदान तथा बुद्धपूजा याका विज्यासे धर्मदेशनाय् धैविज्यात मां. अबु, बुद्ध व संघ-याप्त झी सकसिनं सेवा याय् फेय्केमाः । धर्म वर्तमान अबस्वा सुभार याय्ता माःगु खः सिवाय् परलोकयालागी मखु, धर्म व्यावहारिक उवीमाः। मफय्का च्वना विज्याः म्हु भिक्षु विवेकानन्दयात झी सकसिनं ग्वाहालि बी फय्केमाः। भोजन तथा परित्वाण पाठ धुंकाः भिक्षु गुण-घोषं धर्मदेशना याना विज्यात ।

बौद्ध स्तूपय् गजू

गजू मदघु खास्तिया बौद्ध स्तूपय् स्थानीय जन-सहयोग व चिनिया लामाया कुगजं चर्काछिमाः २४ तोला लुंया गजू पूजा पाठ यानाःलि छुनाब्यूग दु ।

लुम्बिनिइ स्थलगत भ्रमण

दक्षिणपूर्व एशियाली मतदाता समूहया सिन्धय-क्वःगु वैठकय् भवति काय्त वैच्वं पि थाइलैण्ड, वर्मा व मलेशियाया राष्ट्रवैकया गमर्नरपि तथा मेपि प्रतिनिधि-तसें भगवान् गौतम बुद्धया जन्मस्थल लुम्बिनिइ बनाः माहामायादेवीया मन्दिर, अशोकरत्तम्भ, लामा गुम्बा व थेरवाद विहारय् पूजा यात ।

उखु स्थलगत भ्रमणय् पुरातात्विक मतत्वपूण विषयय् पुरातत्वविद् व लुम्बिनी योजनाया प्रावि-धिकं गुरुयोजनाया बारय् विस्तृत विवरण सहित जान-कारी विल । इमित लुम्बिनी विकास समितिया अध्यक्षं लुम्बिनीया पवित्र चा व वंगलसिहः उपहार स्वरूप प्रदान यात ।

खुयायंकुग मूर्ति हाकनं स्वन

२०३६ माघ ६ गते चाहय् खुया यंकुग येदेया मंजुश्री त्वाया महामञ्जूश्री प्रहरीपाखें ल्वीकाः लि उगु त्वाःया जनतां बाग्मती विशेष अदालतंनिसे भव्य बाजागाजा सहित सिन्दूरजात्रा याना : थःगु थासय् तुं प्रतिस्थापना यात । धर्माकर विहार नापं वंगु लिच्छवि कालय् स्थापना जुयाव्वंगु उगु मूर्ति निपात्हाःतिसं पलेस्वां दुगु व करीव दुई मीटर दुगु दनाव्वंगु अवस्थाय् दुगु खः ।

A new publication

“Kings Of Buddha’s Time”

the 29 th. Publication of Anandakuti Vihara Trust and the second in English, has been published according to the great demand of the various people.

About the book:-

For those who would like to conduct research on the Buddha’s time, such as social scientists, undoubtedly this book will guide them as a first hand source-book as well as help lay people interested in the subject.

-- S. Collure

नेपालया इतिहासय् सर्वप्रथम ज्वीत्यंगु प्रतियोगिता

काठमाडौं स्वयम्भूस्थित आनन्दकुटी विहारया दायकसभाया स्वसाकथं विहार विहारया दायकसभाया सदस्यपिनि दथ्वी ज्वीगु प्रतियोगितास निम्न पुस्तक सम्बन्धय् प्रश्नोत्तर जुइ ।

१. भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरया बुद्धकालीन ब्रम्हाण भाग - १ या प्राक्कथन पृ. १ निसैं १८ तक, पृ. १३८ निसैं १५४ तक द्रोण व पृ. १६१ निसैं १८४ तक ब्रम्हायु ब्राम्हण सम्बन्धी ।
२. भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरया बुद्धकालीन गृहस्थीहरू भाग-१ या तपुस्त भल्लुक, अनाथपिण्डक व चित्र गृहपति सम्बन्धी पृ. १ निसैं १८८ तक ।
३. भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरया बुद्धकालीन महिलाहरू भाग-१ या मुजाता, विशाखा व खुज्जुरा सम्बन्धी पृ. १ निसैं २१६ तक ।
४. उपर्युक्त सफुतिइ चोयातःगु परिचय, सूत्र व पादटिप्पणीया खँ सहित प्रतियोगितास समावेश जुइ ।
५. थोयां अतिरिक्त बुद्धधर्म सम्बन्धी सामान्यज्ञान सम्बन्धी प्रश्न दुथ्याई ।
६. प्रतियोगितास ३ म्ह निसैं ५ म्ह तकया पुचः जुइ व छम्ह नायः जुइ ।
७. प्रतियोगिता थोहे २०४० मंसीर १६ गते शुक्रवार व १७ गते शनिवार खुन्हु न्हिनसिया १ वजेनिसैं ५ वजेतक स्वयम्भूस्थित आनन्दकुटी विहारस जुइ ।

शनिवार न्हिने १ वजेनिसैं ४ तक प्रतियोगिता ४ वजे निसैं ४.३० वजे प्रथम, दोश्रा व तेश्रा जूर्पित नगद व मेगु पुरस्कार वितरण जुइ ।

८. प्रथम जूम्हसित रु ५००।- दोश्रा जूम्हसित रु ३००।- व तेश्रा जूम्हसित रु २००।- आनन्दकुटी विहार गुठोयापाखे प्रदान जुइ । थो पुरस्कार थःथःगु दायक सभाया निमित्त जुइ ।
९. मेगु सूचनात लिपा प्रकाशित जुयाव चवनी ।
१०. थ्व प्रतियोगितास सहभागी ज्वी मनदुपि विहारया दातापिसं आनन्दकुटी विहारया सचिवलिसे संपर्क तथा दिसे ।

शाक्यमुनि

सचिव

आनन्दकुटी दायक सभा